

Põlvamaa, Kanepi vald

Kooraste massiiv

riigimetsa majandamise kava aastateks 2021-2030

Koostaja: Tiit Timberg

märts-juuni 2021

Sisukord

[I Ülevaade Kooraste massiivi metsa majandamise kavaga hõlmatud riigimetsadest](#) 3

[II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel](#) 7

[III Metsade majandamise kava Kooraste massiivi metsades aastateks 2021–2030](#) 8

[IV Mõisted](#) 17

Hea lugeja!

Mets on Eesti rikkus. Meile kõigile on oluline, et meie metsad oleksid elujõulised, erinevas vanuses, mitmekesised ja terved. Selline seisund saavutatakse metsa kasvatades, kasutades, uuendades ja kaitstes. Nõnda tagame, et igal järgmisel põlvkonnal on samaväärselt meiega noort metsa, keskealist metsa ja raieküpsset metsa ning võimalus kasutada nende metsadega kaasnevaid hüvesid. Erinevas vanuses mets on vajalik ka ökoloogilise mitmekesisuse tagamiseks, sest eri liigid vajavad erinevaid tingimusi ja elupaiku.

Enamus Eesti metsadest on poollooduslikud ehk inimene on need kunagi istutanud ning loodus teisi puuliike omalt poolt lisanud. Elujõulise metsa saamiseks järgnevad istutamisele metsakasvatustööd. Kui mets saab raieküpseks, siis puit raiutakse ja asemele kasvatatakse uus mets.

Metsa kasvatamise võtted on erinevad ja need olenevad kohapealsetest looduslikest tingimustest. Eesti tingimustes on kõige tulemuslikum uuendada metsa lageraiega, millega luuakse taimede kasvuks soodsad valgustingimused. Looduslikult on lageraiele sarnaseid tingimusi varem loonud põlengud ja tormid, mida täna aga esineb harvem ja väiksemal pindalal kui sada aastat tagasi.

Püsimetsamajandust pärsib Eestis enamasti metsade liigiline koosseis ja metsamuldade viljakus. Uue metsa kasvatamine vana metsa varjus on võimalik vaid väheviljakates männikutes, mida on Eestis vaid 6% metsamaast.

Metsa raiudes saame taastuvat ja keskkonnasõbralikku materjali, mida kasutame energia saamiseks, ehituses, mööblitööstuses, paberi tootmiseks ja paljuks muuks. Lisaks luuakse riigimetsas looduses liikumise võimalusi, kaitstakse loodusväärtusi ja kultuuriobjekte ning toetatakse teadusuuringuid.

Kooraste riigimets oli kohana esimeste hulgas, kus toimus kogukonna informeerimine, järgnevalt ka kaasamine, riigimetsa majadamise teemal. Käsitleme seda metsa jätkuvalt kõrgendatud avaliku huviga (KAH) alana. Selleks, et säilitada Kooraste metsade püsimine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus, oleme kokku pannud Kooraste ümbruses kasvava riigimetsa majandamise kava aastateks 2021–2030.

I Ülevaade Kooraste massiivi metsa majandamise kavaga hõlmatud riigimetsadest

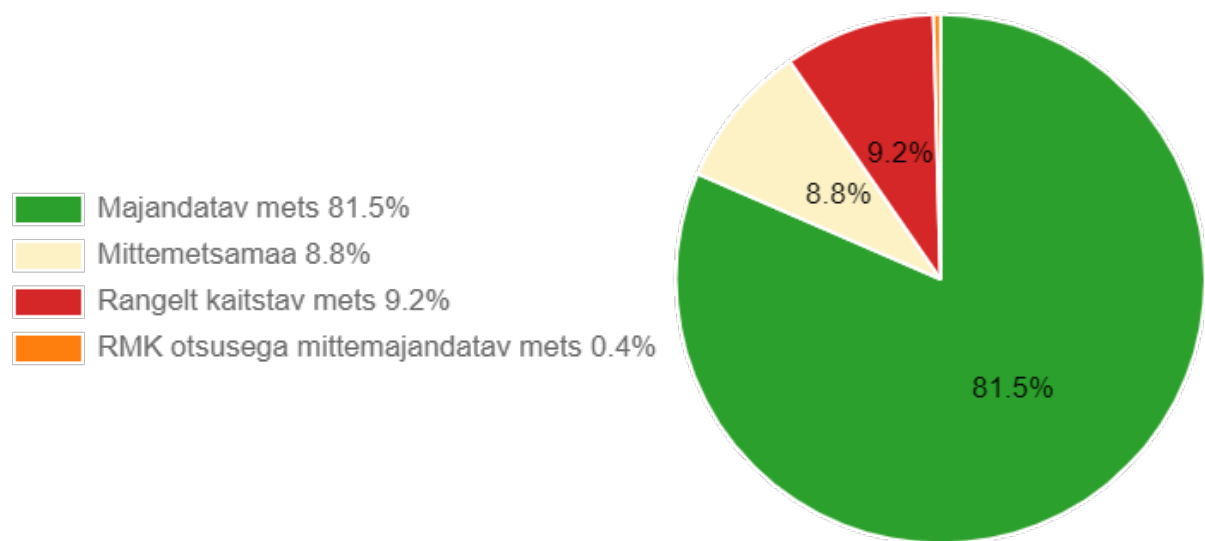
Kooraste massiivi KAH alal asub RMK hallatavat metsamaad 543.5 ha (Tabel 1). Metsades on inventeeritud ja vääriselupaigana (VEP) range kaitse alla võetud 50.1 ha. RMK otsusega on määratud kaitstavaid kooslusi (ojalammid) 2.3 ha. Mittemetsamaad/järvesid on alal 48.1 ha.

Majandatavad metsa on 443.0 ha , kus metsa kasvatamine ja uuendamine toimub arvestades seadustest ja säästva metsamajandamise sertifikaatidest tulenevate piirangutega.

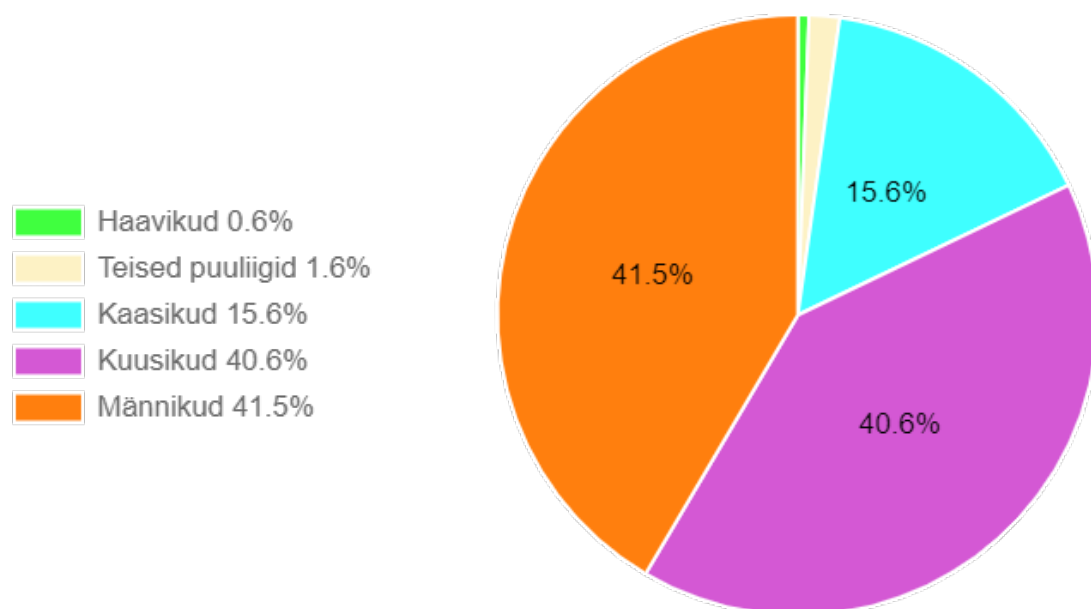
Tabel 1. Riigimetsamaa jagunemine (ha).

Rangelt kaitstav mets / VEP-id	50.1
RMK otsusega mittemajandatav mets / kaitstavad kooslused	2.3
Mittemetsamaa / järved	48.1
Kokku	100.5
Majandatav mets	443.0
Kõik kokku	543.5

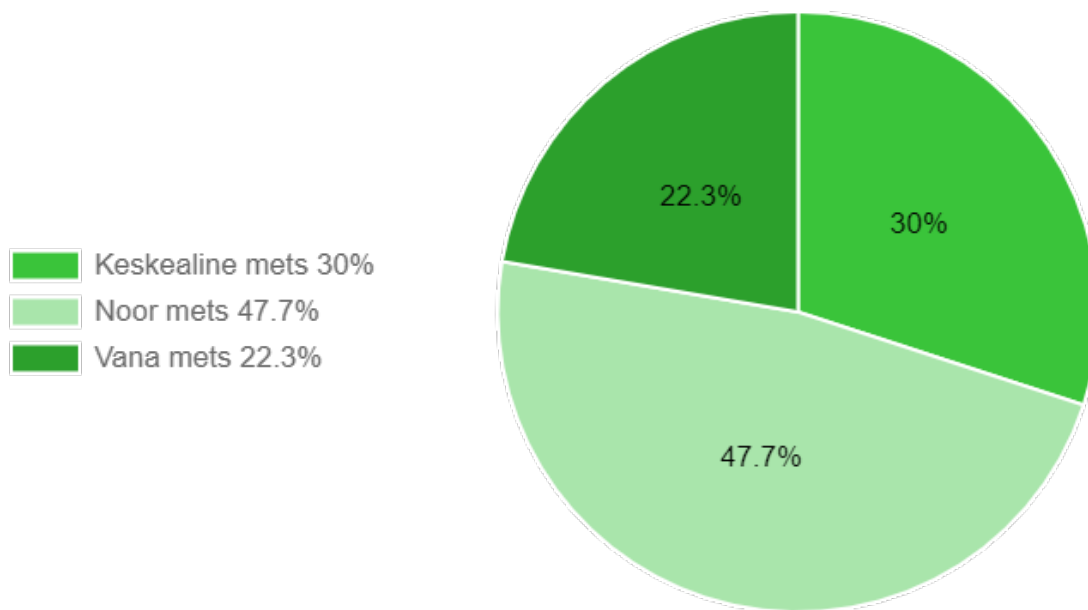
Kavaga hõlmatud metsade pindala on kokku 543.5 ha. Nendest metsadest võrdse osa moodustavad männikud ja kuusikud. Osakaalult kolmandal kohal on kaasikud (Joonis 2).

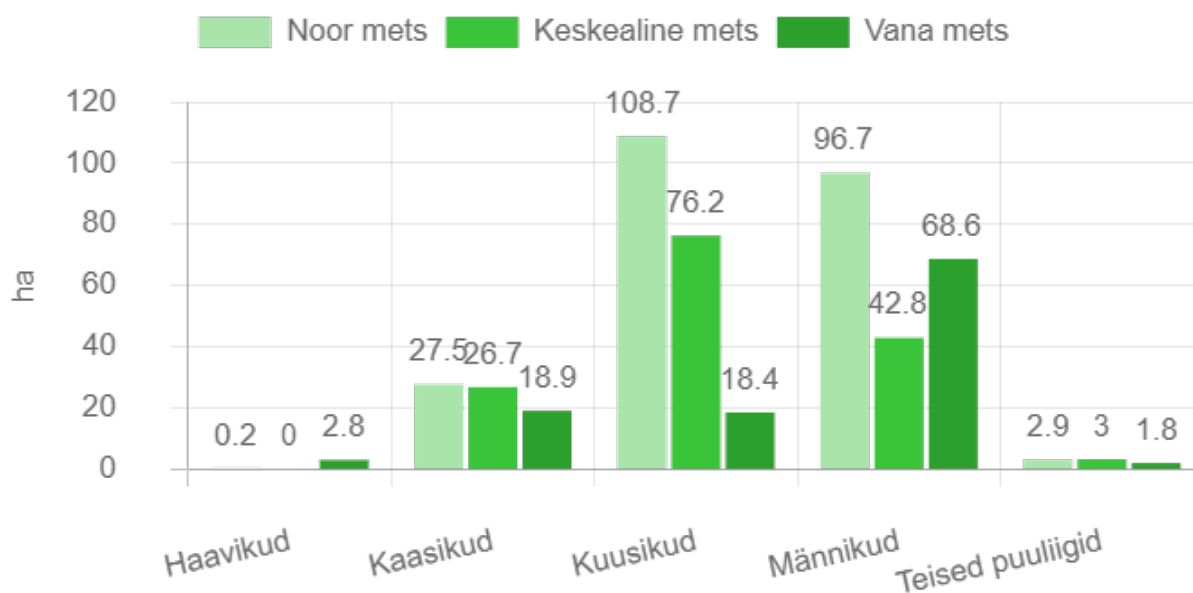
Joonis 1. Ala metsade jagunemine majandamise kategooriatesse (ha) aastal 2021.

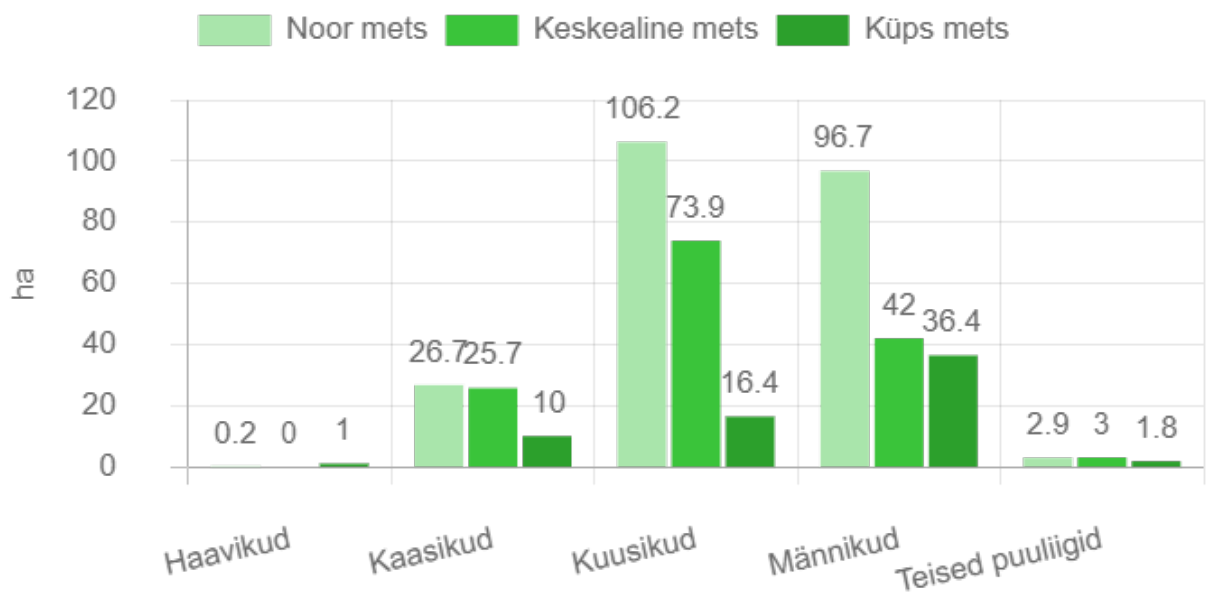
Joonis 2. Ala kõigi metsade jagunemine puuliikide kaupa (%) aastal 2021.

Joonis 3. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (%) aastal 2021.

Joonis 4. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (ha) puuliikide kaupa aastal 2021.

Joonis 5. Ala majandatavate metsade vanuseline jaotus (ha) puuliikide kaupa aastal 2021.

II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel

Metsi majandatakse viisil, et oleks tagatud metsade uuenemine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus. Tuleviku metsahoiu mõttes planeerime metsade uuendamist sihiga tagada puistute ühtlasem jagunemine vanusegruppidesse.

- Uus mets pannakse lankidel kasvama hiljemalt kahe aasta jooksul pärast raiet.
- Kõige enne raiutakse metsad, mis on vanemad või mille tervislik seisund on halb.
- Raied planeeritakse selliselt, et raiutaks võimalikult harva.
- Raielangid püütakse sobitada maastikku. Raiete puhul püütakse mitte tükeldada väljakujunenud metsamassiive ning välditakse suurte avatud vaadete tekkimist.
- Lageraie lankidega ei ületata väljakujunenud metsaradasid ja teid.
- Lageraie puhul jälgitakse selle kõrvale jääva ala olukorda. Uuel langil ei alustata lageraiega enne, kui kõrvaloleval langil kasvab ca 1 meetri kõrgune noor mets.
- Teede ja radade ääres jäetakse lageraie langile tavapärasest rohkem säilikpuid (20–70 tk/ha) või säilikpuude suuremaid gruppe.
- Noortes ja keskealistes metsades tehakse hooldusraiet vastavalt metsade vajadustele.
- Eriolukordade – tormi- ja muude oluliste metsakahjustuste – tõttu tekkivatest töödest teavitab RMK kogukonda eraldi ning need võivad tuua kavandatud töödesse muudatusi.

III Metsade majandamise kava Kooraste massiivi metsades aastateks 2021–2030

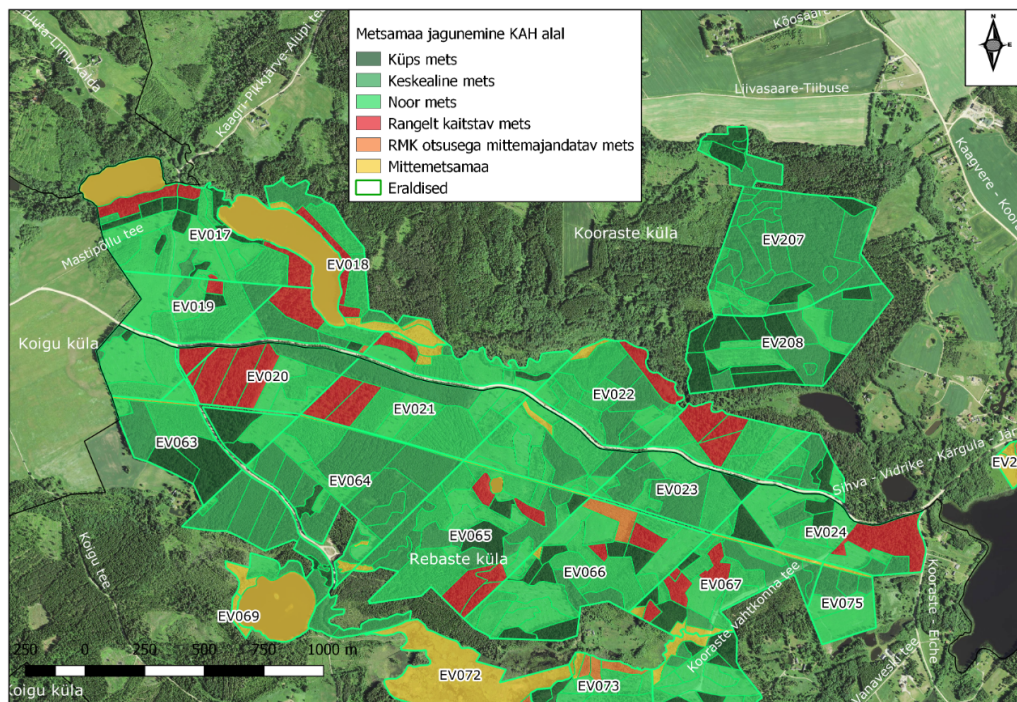
Selleks, et tagada Kooraste massiivi metsade püsimine ja elujõulisus, tuleb siinseid metsi järk-järgult uuendada. RMK uuendab metsa põhimõttel, et alal saaks kasvama raiutud metsaga vähemalt samaväärne mets ja kohtades, kus see on võimalik, kasutatakse selleks turberaiet. Valdav osa Kooraste massiivi metsadest kasvab viljakatel muldadel, kus metsade uuendamine turbe- ja valikraietega ei taga metsa uuenemist samaväärsena. Samuti ei võimalda viljakatel muldadel vana metsa varjus hoogsalt kasvama hakkav sarapuu ja muu lehtpuuvõsa okaspuutaimedel suureks kasvada. Seetõttu kavandame kasutada maastikku sobitatud ja kohapealseid olusid arvestavat lageraiet. Metsa hooldamiseks-kasvatamiseks kavandame harvendusraieid 38.80 ha.

Arvestades majandatava metsa vanuselist ja puuliigilist koosseisu ning kasvutingimusi, on Kooraste massiivi riigimetsade uuendamiseks vaja teha lähema 10 aasta jooksul lageraiet kokku 19.4 ha (Tabel 2), mis moodustab 30% täna raieküpsete metsade pindalast. Sellise raiete maht kümnendi jooksul raieküpse metsa osakaalu alal ei vähenda (Joonis 7). Vana metsa osakaal ala on 2021.aastal 22 % ja 2030.aastaks tõuseb vana metsa osakaal 24%-ni.

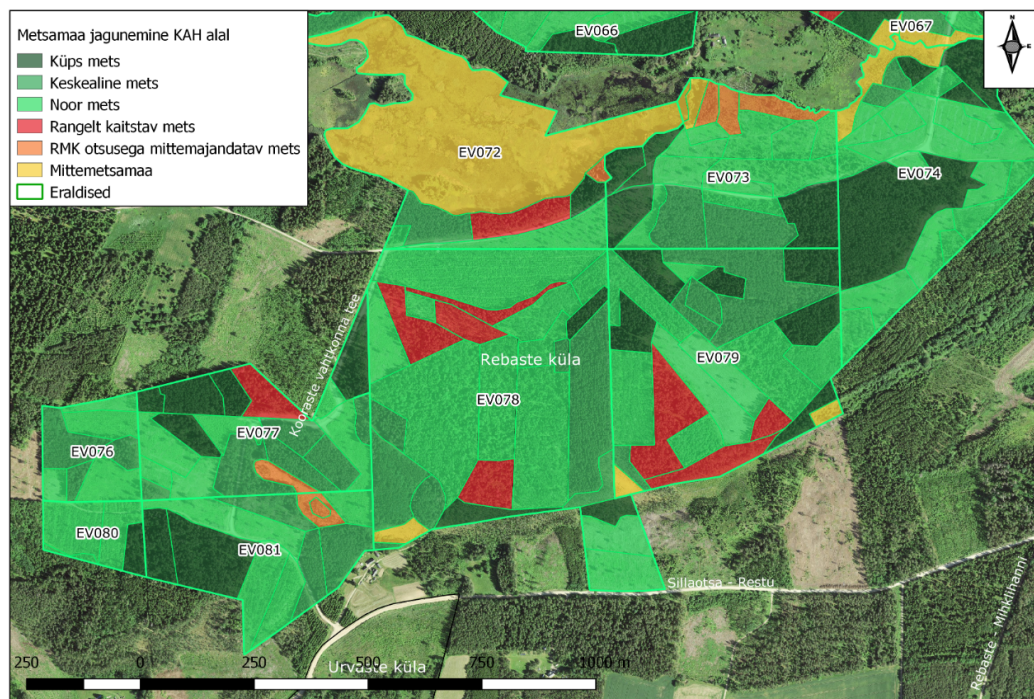
Raied plaanime teha neljas etapis – aastatel 2021, 2024, 2027 ja 2028 (Tabel 2, Kaart 2-1, 2-2).

Tabel 2. Raiete pindala (ha).

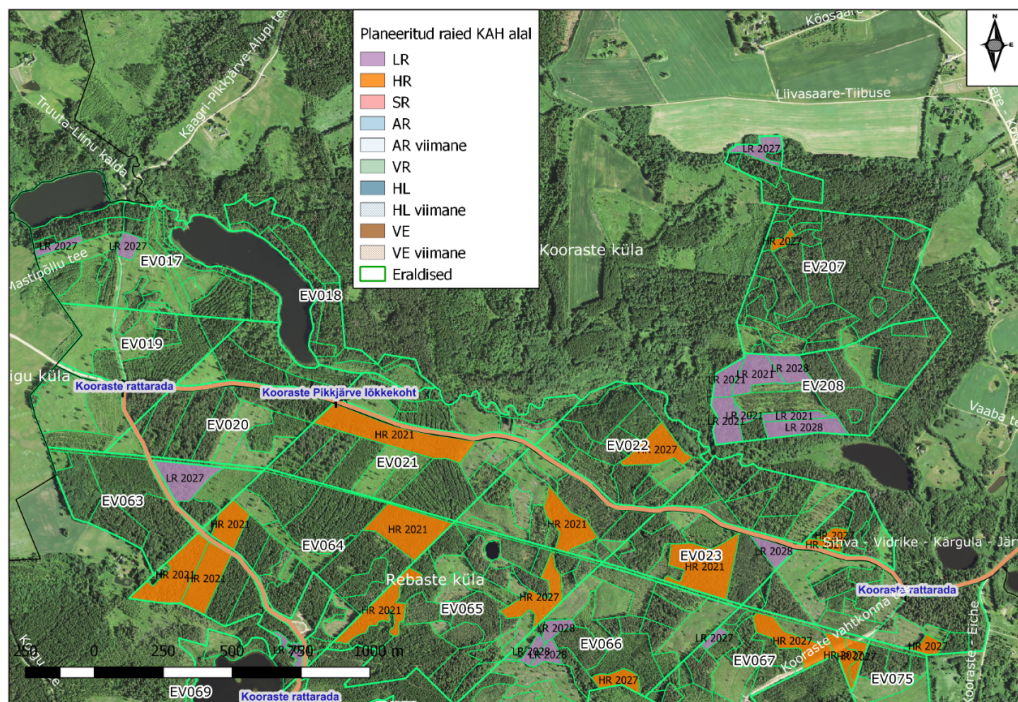
Aasta	Lageraie	Harvendusraie
2021	5.20	22.30
2024	3.00	6.90
2027	6.20	9.60
2028	5.00	0
Kokku	19.40	38.80

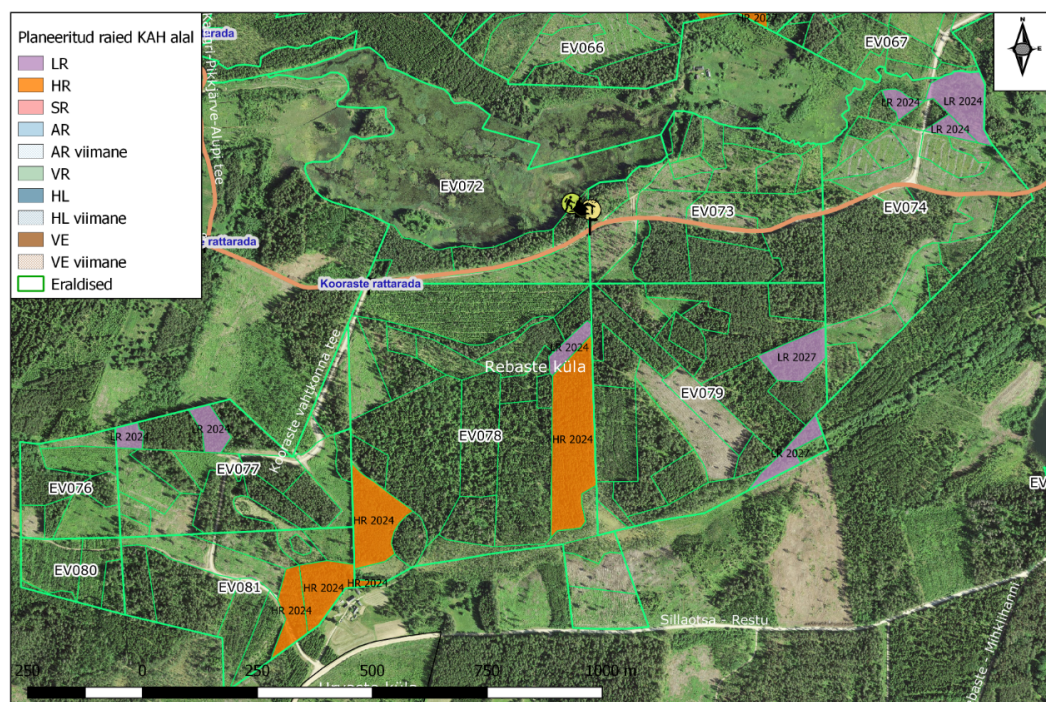
Kaart 1-1. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa: Kooraste-Sihva maantee äärsed ja Kooraste vahtkonna tee alguslõigu metsad.

Kaart 1-2. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa: Rebaste küla

Kaart 2-1. Alal planeeritud raied kava kehtivuse perioodil.

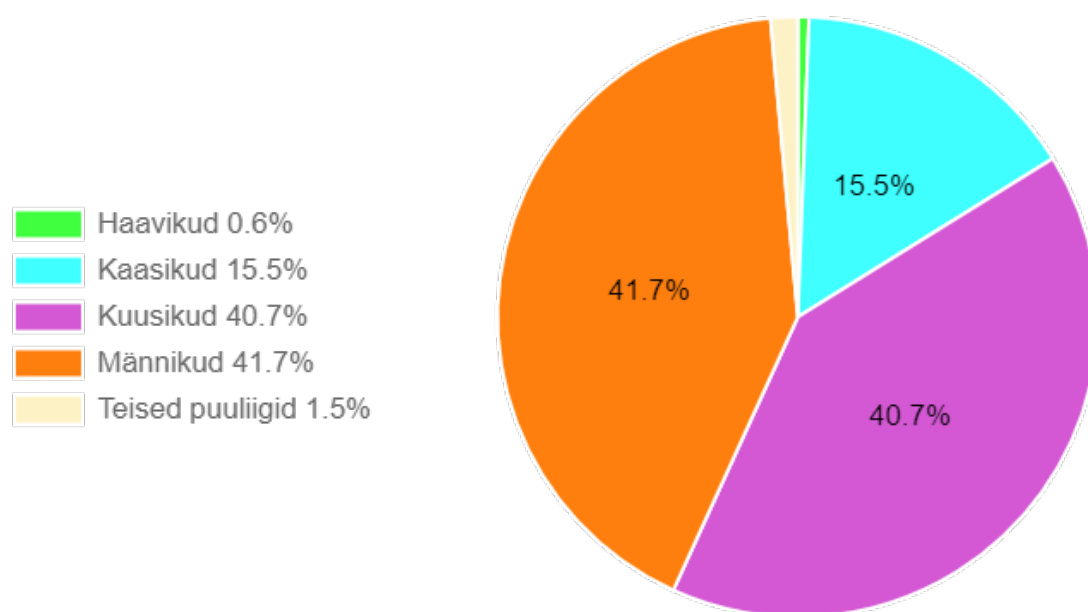
Kaart 2-2. Alal planeeritud raied kava kehtivuse perioodil.

Tabel 3. Raiete nimekiri koos uuendatava puuliigiga.

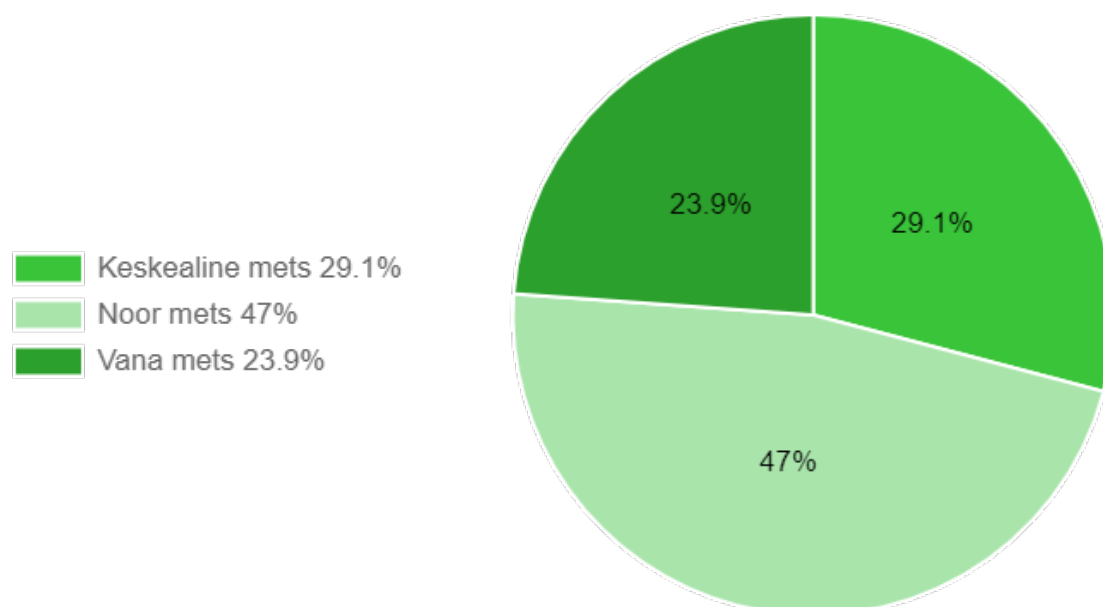
Kvartal	Eraldis	Puistu	Raieliik	Raieaasta	Uuendatav puuliik	Pindala, ha
EV017	4	Kaasikud	LR	2027	kask	0.8
EV017	8	Kaasikud	LR	2027	kask	0.6
EV021	10	Kaasikud	HR	2021	-	4.3
EV022	3	Kuusikud	HR	2027	-	2
EV022	26	Kuusikud	HR	2021	-	2.1
EV023	16	Kuusikud	HR	2021	-	3.7
EV023	17	Männikud	LR	2028	mänd	0.8
EV024	2	Kuusikud	HR	2027	-	0.3
EV024	20	Kuusikud	HR	2027	-	0.5
EV024	24	Teised puuliigid	HR	2027	-	0.4
EV063	7	Männikud	LR	2027	mänd	2.1
EV064	3	Kuusikud	HR	2021	-	3.3
EV064	8	Kuusikud	HR	2021	-	2.9
EV064	9	Kaasikud	HR	2021	-	2.3
EV064	25	Kaasikud	LR	2021	kask	0.5
EV064	40	Kaasikud	HR	2021	-	1.4
EV065	10	Kaasikud	HR	2027	-	2
EV065	12	Kuusikud	HR	2021	-	2.3
EV066	14	Kuusikud	LR	2028	kuusk	0.5
EV066	24	Kaasikud	LR	2028	kask	0.6
EV066	25	Kaasikud	HR	2027	-	0.9
EV066	27	Kaasikud	LR	2028	kask	0.6

Kvartal	Eraldis	Puistu	Raieliik	Raieaasta	Uuendatav puuliik	Pindala, ha
EV067	4	Männikud	HR	2027	-	1.9
EV067	6	Kuusikud	HR	2027	-	0.8
EV067	7	Kuusikud	HR	2027	-	0.5
EV067	24	Männikud	LR	2027	mänd	0.3
EV074	4	Männikud	LR	2024	mänd	0.3
EV074	21	Kuusikud	LR	2024	kuusk	0.3
EV074	22	Kuusikud	LR	2024	kuusk	1.2
EV077	15	Männikud	LR	2024	mänd	0.3
EV077	17	Kuusikud	LR	2024	kuusk	0.5
EV078	9	Kuusikud	LR	2024	kuusk	0.4
EV078	12	Kaasikud	HR	2024	-	1.7
EV078	15	Kaasikud	HR	2024	-	0.1
EV078	20	Kuusikud	HR	2024	-	3.2
EV079	17	Kaasikud	LR	2027	mänd	1
EV079	20	Kuusikud	LR	2027	kask	0.5
EV081	9	Kuusikud	HR	2024	-	0.8
EV081	10	Männikud	HR	2024	-	1.1
EV207	3	Kaasikud	HR	2027	-	0.3
EV207	30	Hall-lepp	LR	2027	kuusk	0.9
EV208	1	Männikud	LR	2021	mänd	0.8
EV208	2	Männikud	LR	2021	mänd	1.6
EV208	3	Männikud	LR	2028	mänd	1

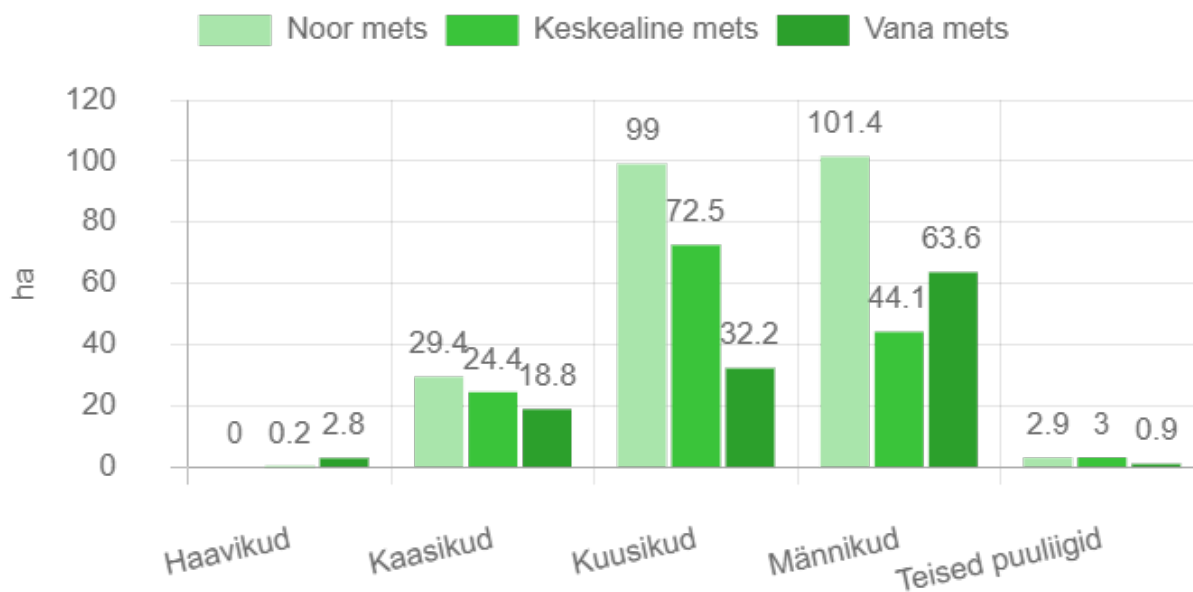
Kvartal	Eraldis	Puistu	Raieliik	Raieaasta	Uuendatav puuliik	Pindala, ha
EV208	9	Männikud	LR	2021	mänd	1.4
EV208	12	Männikud	LR	2021	mänd	0.2
EV208	13	Männikud	LR	2021	mänd	0.7
EV208	15	Männikud	LR	2028	mänd	1.5

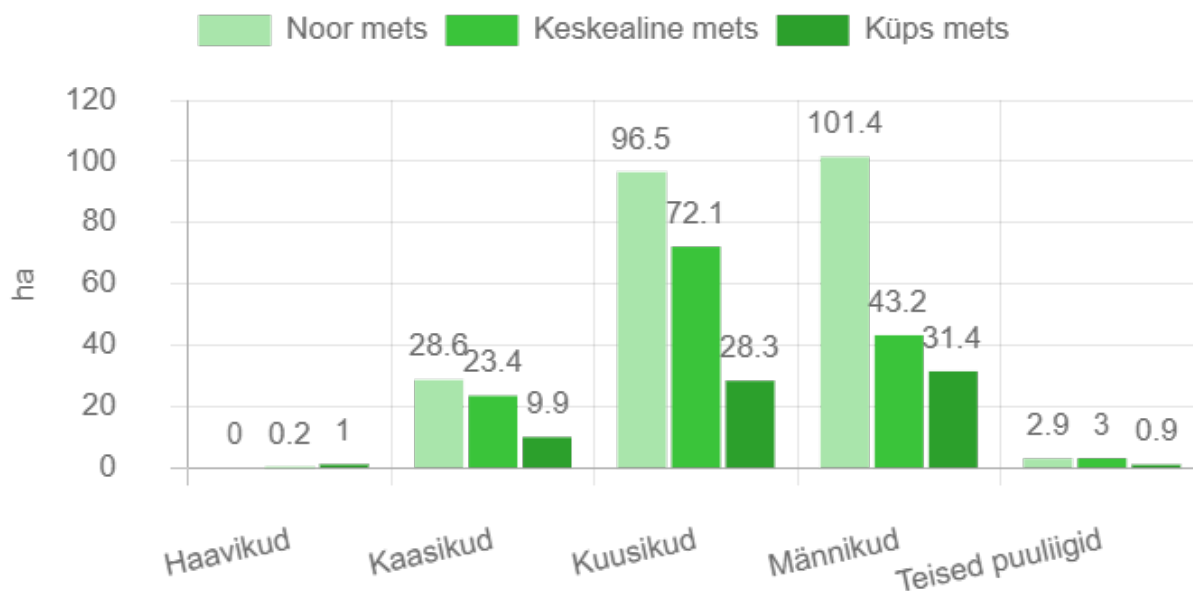
Joonis 6. Ala kõigi metsade jagunemine puuliikide kaupa (%) aastal 2030.

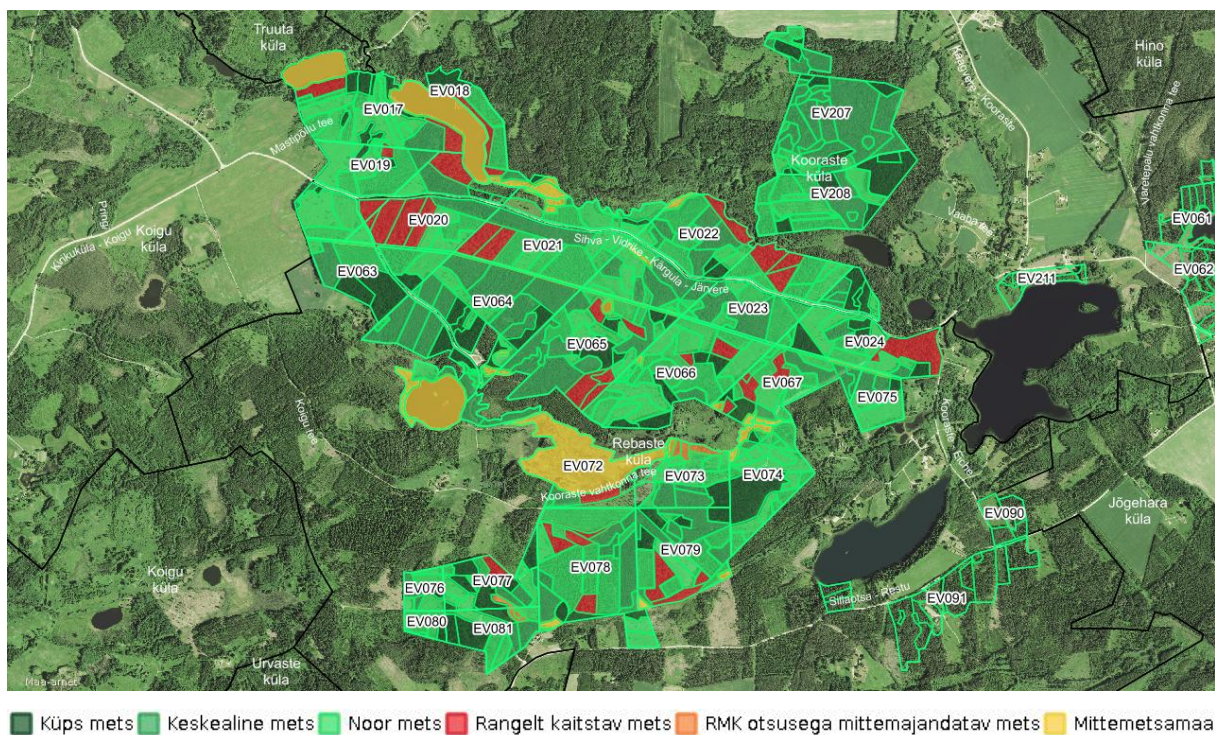
Joonis 7. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (%) aastal 2030.

Joonis 8. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (%) aastal 2030.

Joonis 9. Ala majandatavate metsade vanuseline jaotus (ha) puuliikide kaupa aastal 2030.

Kaart 3. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa aastal 2030.

IV Mõisted

Uuendusraiet tehakse puidu saamiseks ja uue metsa kasvatamiseks. RMK soovib säilitada meie metsade liigirikkust ja kasvatada erineva puuliigi puistuid seal, kus nad kasvavad kõige paremini.

Uuendusraie liigid on lageraie, turberaie ja valikraie.

- **Lageraie** korral raiutakse langilt ühe aasta jooksul kõik puud, välja arvatud säilikpuud, mis toetavad elurikkust ja ka looduslikku uuenemist kohapealse seemnega.
- **Turberaie** korral raiutakse mets hajali paiknevate üksikpuude või häiludena pikema aja jooksul.
- **Valikraiet** tehakse erandjuhtudel, kui seda toetavad looduslikud tingimused ja metsa on võimalik kasvatada ja kasutada püsimeetsana. Mets raiutakse üksikute puude ja väikeste häiludena.

Hooldusraiet kasutatakse elujõulise metsa kasvatamiseks.

Hooldusraie liigid on valgustusraie, harvendusraie ja sanitaarraie.

- Nooremates metsades tehakse **valgustusraiet**, mille käigus raiutakse kõik tulevasse suurde metsa mittesobivad puud ja tehakse kasvuruumi eelistatud peapuuliigile.
- Vanemates metsades tehakse **harvendusraiet**, mille käigus tõstetakse metsa väärtust tiheduse reguleerimise teel. Harvendusraiega raiutakse enamuspuuliigi kasvu segavad puud.
- Metsa halvenenud tervisliku seisundi parandamiseks tehakse **sanitaarraiet**.